

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ İLE YAŞAM BOYU ÖĞRENME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Gül ÇAVUŞOĞLU¹

Kürşat ACAR²

ÖZET

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri ile yaşam boyu öğrenme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmaya Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden basit tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilen 189'u kadın 337'si erkek olmak üzere toplamda 526 öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak; Kişisel Bilgi Formu, Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği (UEYGÖ) ve Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği (YBÖÖ) kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel değerlendirmesinde farklılıkları ortaya koymak için ikili karşılaştırmalarda Independent samples t-test, çoklu karşılaştırmalarda ise One-Way ANOVA ve Tukey HSD testinden yararlanılmıştır. Uzaktan eğitime yönelik görüşler ölçeği ile yaşam boyu öğrenme ölçeği arasındaki ilişki ise Pearson korelasyon kat sayısı ile değerlendirilmiştir. Araştırmada UYGÖ alt boyutları ve YBÖÖ'nin toplam puanları ikili karşılaştırmasında cinsiyet değişkeni açısından erkeklerin lehine istatistiksel olarak farklılık tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Diğer taraftan bölüm değişkenin UYGÖ'nin "kişisel uygunluk" alt boyutu haricinde anlamlılık tespit edilememiştir ($p > 0,05$). UYGÖ alt boyutları ile YBÖÖ'nin toplam puanları arasındaki ilişkisi incelendiğinde ise "etkinlik ve yatkınlık" alt boyutlarında pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Sonuç olarak SBF'si öğrencilerinin uzaktan eğitim ve yaşam boyu öğrenme etkinliklerine değer verdikleri, bu etkinliklere katılma ve devam ettirme çabası içinde oldukları, merak güdüsünü harekete geçiren öğrenme yaşantılarını tercih ettikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, üniversite öğrencileri, yaşam boyu öğrenme

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN OPINIONS OF UNIVERSITY STUDENTS ON DISTANCE EDUCATION AND THEIR LIFELONG LEARNING LEVELS

The aim of this study was to examine the relationship between the opinions of university students on distance education and their lifelong learning levels. A total of 526 students, 189 female and 337 male, chosen with random sampling method among Yaşar Doğu Faculty of Sport Sciences students participated in the study. Personal Information Form, Perceptions about Distance Education Scale (PDES) and Life-long Learning Scale (LLS) were used as data collection tools. In the statistical evaluation of the data, Independent samples t-test was used in paired comparisons and One-Way ANOVA and Tukey HSD test were used in multiple comparisons to show the differences. The relationship between Perceptions about Distance Education Scale and Life-long Learning Scale was evaluated with Pearson correlation coefficient. Statistically significant difference was found in favour of male students in the paired comparison of PDES sub-scales and LLS total scores ($p < 0.05$). On the other hand, no significant difference was found in department variable except for "Personal suitability" subscale of PDES ($p > 0.05$). When the relationship between PDES sub-scales and LLS total scores was examined, a positive association was found in "effectiveness and similarity" subscales. As a conclusion, it can be seen that FSS students cared for distance education and lifelong learning activities, tried to participate in and continue these activities and preferred learning experiences which stimulated the motive of curiosity.

Key words: Distance education, university students, lifelong learning

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Samsun/Türkiye, Yazışmadan sorumlu yazar: gulcavusoglum@hotmail.com

² Sinop Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Sinop/Türkiye.

Gül ÇAVUŞOĞLU: <https://orcid.org/0000-0001-6520-2357>

Kürşat ACAR: <https://orcid.org/0000-0001-8908-4404>

GİRİŐ

Öğrenme yaşam boyu sürer ve bu süreç yaşamımızın özel bir zaman diliminde yalnızca eğitim kurumları, iş yeri gibi belli yerlerde yürütülebilecek kısıtlı bir etkinlik değildir. Her zaman ve her yerde yapılan doğal bir insan etkinliğidir [1]. Yaşam boyu öğrenme, hızla değişen günümüz dünyasında bireylerin ihtiyaç duydukları yeni ve güncel bilgi ve becerileri sağlayabildikleri bir anlayış olarak önem kazanmıştır [2]. Yaşam boyu öğrenme bir bilginin sadece olduğu gibi alınması ve kullanılması değildir. Bir anlamda bilginin işe yarar biçimde tekrar düzenlenerek işe koşulmasıdır. Çünkü yaşam boyu öğrenme, yaşam boyu bilgi üretmeyi ve toplumla paylaşmayı beraberinde getirmeyi amaçlar [3].

Dunlap ve Grabinger (2003)'e göre günümüzün sürekli değişim ve yenilikçilik iklimi, yaşam boyu öğrenmeyi kritik bir eğitim hedefi haline getirmiştir [4]. Toplumlar artık bu sürecin önemini daha iyi kavramış ve bu süreçte çıkan sorunları çözmek ve bireylere daha nitelikli bir eğitim sağlayabilmek için yeni alternatifler aramaya başlamışlardır [5]. Nüfus artışına paralel olarak artan eğitim ihtiyacının karşılanması toplumların çözmesi gereken önemli eğitim sorunlarından biridir ve bilgi çağı gereği olan yaşam boyu öğrenme ihtiyacının karşılanması gerekmektedir [6].

Hızlı bir gelişim gösteren bilgi ve teknoloji sayesinde insanlar için yeni öğrenme fırsatları doğmaktadır. Bireylerin bilgi ve teknoloji çağını yakalayabilmeleri için sürekli kendilerini geliştirme ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bu ihtiyacı karşılayabilmek için sadece örgün eğitim yeterli değildir. Bir toplumun gelişebilmesi için eğitimin yaşam boyu sürmesi, insanların yaşam boyunca kendilerini sürekli geliştirmesi gerekmektedir [7].

Eğitim sistemi içinde uzaktan eğitim önemli bir yer tutmaktadır. Uzaktan eğitim modeline, ilgili kurum ve kuruluşlar (üniversiteler, bakanlıklar vb.) gereken önemi vermelidirler. Bireylerin eğitim ihtiyacı gerektiğinde uzaktan eğitimden faydalanılarak giderilmelidir. Eğitim kurumları ancak bu sayede gelecek yüzyıllarda ayakta kalabilecektir. Bunun için uzaktan eğitime neden ihtiyaç duyulduğu açıklanmalıdır [6]. Bilginin sürekli değiştiği ve etkileşimin önem kazandığı yeni öğrenme anlayışında, bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğrenme ortamlarında kullanılması gerekli olmuştur. Böylece öğrenme, zaman ve mekan bağlamında bağımsızlığını kazanmış, her zaman her yerde gerçekleşen, kesintisiz bir eylem haline gelmiştir [8]. Üniversiteler yaşam boyu öğrenmenin desteklenmesi rolünü üstlenerek bilgilerin yayılmasını sağlayabilmede en önemli kaynaklardan biridir.

Yaşam boyu öğrenmeyi mümkün kılan uzaktan eğitim, eğitimde seçenekleri ve kaliteyi artırmanın da önemli bir yoludur.

Uzaktan öğrenme, gerek dünyada gerekse ülkemizde iş hayatı yoğun, eğitim olanağından yoksun yetişkinlerin ve dezavantajlı bireylerin eğitim kurumlarının uzaklık, zaman gibi sınırlılıklarını üstesinden gelmesine olanak sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında uzaktan öğrenmenin hayat boyu öğrenme kurumlarında yaygınlaştırılması, yaygın eğitimde kullanılması önem arz etmektedir. Bu sebeple, uzaktan öğrenme uygulamalarını Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nde başlatacak personelin uzaktan öğrenme ilgili görüşlerinin belirlenmesi, bu sistemin tüm yaygın eğitim kurumlarında yaygınlaşması konusunda araştırmacılara fikir verecektir.

Yüz yüze eğitimin (örgün eğitim) temel ögesi olan öğrenci-eğitimci iletişiminin, uzaktan eğitimde kısmen yerini alabilmesi için, yeni yaklaşımlardan yararlanılmalıdır. Uzaktan eğitim teknolojisi, uzaktan eğitimi, yüz yüze eğitime bir alternatif olarak sunmak için, büyük bir hızla gelişmektedir. Eğitim programı sayesinde öğrenciler eğitim programının tamamını veya bir kısmını eğitim veren kurum merkezinden uzaktaki bir coğrafi konumda tamamlayabilmektedirler [9]. Uzaktan eğitimin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öncelikle öğrencilerin bu teknolojiye karşı tutumunu belirlemek gerekmektedir. Bu nedenle öğrencilerin yeniliklere açık olması, yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip olması ve bu becerileri öğretme-öğrenme süreçlerinde kullanması, geliştirmesi ve de yenileyebilmesi beklenmektedir. SBF öğrenim gören öğrencilerin, öğrenmeye yönelik ilgi, tutum, beklenti ve yönelimlerinin saptanması ile sağlıklı bir ihtiyaç analizi yapılabilir ve elde edilen veriler ilgili programların geliştirilmesinde kullanılabilir. Dolayısıyla, çalışmada Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri ile yaşam boyu öğrenme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır.

MATERYAL ve METOT

Araştırmanın yapılabilmesi için Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Araştırmaları Etik Kurulu'na başvurulmuştur. Sosyal Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığının 21/07/2020 tarihli ve 2020/424 sayılı kararı gereğince; araştırmanın Üniversitemiz Sosyal Araştırmaları Etik Kurulu Yönergesine uygun olduğunun kabulüne karar verilerek, etik açıdan bir sakınca olmadığı bildirilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, betimsel türde tarama (survey) modeline göre yapılandırılmıştır. Betimleme araştırmaları, mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır [10]. Genel tarama modellerinden, ilişkisel tarama modelinden yararlanan bu araştırmada, iki ve daha çok sayıdaki değişkenin birlikte değişim derecesinin belirlenmesi amaçlanmıştır [11].

Araştırma Grubu

Araştırmanın örneklem grubunu, 2019-2020 eğitim-öğretim yılı içerisinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (n:164), Antrenörlük Eğitimi (n:110), Spor Yöneticiliği (n:159) ve Rekreasyon Eğitimi (n:93) bölümlerinden basit tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilen toplamda 526 öğrenci oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan anket üç bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde “Kişisel Bilgi Formu” ikinci bölümde “Uzaktan eğitime yönelik görüşler ölçeği”, üçüncü bölümünde ise “Yaşam boyu öğrenme ölçeği” bulunmaktadır. Ankette yer alan sorular, “Google Form” aracılığıyla hazırlanmış olup, anketin katılımcılara daha kolay ulaşması hedeflenmiştir. Öğrencilerin e-posta adreslerine ve mesaj olarak anketin tanıtım metni ve online form linki gönderilmiştir. Anket 3 hafta boyunca erişime açık kalmış, veri girişinin sonlanmasıyla anket durdurulmuş ve veri seti istatistiksel analiz için hazır hale getirilmiştir.

1. Bölüm: Kişisel Bilgi formu

Bu bölümde öğrencilere cinsiyet, yaş, sınıf, bölüm ve uzaktan eğitime erişme yolu sorulmuştur.

2. Bölüm: Uzaktan eğitime yönelik görüşler ölçeği

Uzaktan eğitime yönelik görüşler ölçeği Yıldırım ve ark, (2014) tarafından geliştirilen 18 maddeden oluşan ve 4 faktör içeren (Ölçeği oluşturan faktörler, Kişisel Uygunluk, Etkililik, Öğreticilik ve Yatkınılık) bir ölçektir [12]. Ölçek (1) hiçbir zaman katılmıyorum, (2) nadiren katılıyorum, (3) bazen katılıyorum, (4) genellikle katılıyorum ve (5) her zaman katılıyorum

şeklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçeğin tekrar eden güvenilirlik katsayıları; kişisel uygunluk 0.876, etkinlik 0.925, öğreticilik 0.800, yatkınlık 0.798 olarak hesaplanmıştır.

3. Bölüm: Yaşam boyu öğrenme ölçeği

Wielkiewicz ve Meuwissen (2014) tarafından orijinali İngilizce olarak hazırlanan, Engin ve ark, (2017), tarafından Türkçe'ye uyarlanan yaşam boyu öğrenme ölçeği 16 maddelik ve tek boyutlu bir ölçektir [13]. Fakat Engin ve ark, tarafından ölçeğe uygulanan faktör analizi sonucu bir soru çıkarılmıştır, son durumda ölçek toplamda 15 madde içermektedir. Ölçek (1) asla, (2) nadiren, (3) ara sıra, (4) sık sık ve (5) her zaman şeklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. 15 maddelik ölçekten alınabilecek en düşük puan 15 ve en yüksek puan 75'tir. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0.864 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilere uygulanacak olan testlerin seçimi öncesinde hata terimlerinin normal dağılım gösterip göstermediği kontrol etmek amacı ile Shapiro-Wilk normallik testi uygulanmıştır ($p>0,05$). Ölçekten elde edilen puanlar için ikili karşılaştırmalarda Independent samples t-test, çoklu karşılaştırmalarda ise One-Way ANOVA ve Tukey HSD testinden yararlanılmıştır. Uzaktan eğitime yönelik görüşler ölçeği ile yaşam boyu öğrenme ölçeği arasındaki ilişki ise Pearson korelasyon kat sayısı ile incelenmiştir.

Araştırma bulguları, (%), ortalama ve standart sapma olarak ifade edilmiştir. Tüm istatistiksel hesaplamalar SPSS 22.0 V. istatistik paket programında yapılmış olup, $p<0,05$ önem seviyesinde anlamlı kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Cinsiyet	n	%
Kadın	189	35,9
Erkek	337	64,1
Yaş		
17-19 yaş	91	17,3
20-21 yaş	309	58,7
23 ve üstü yaş	126	24,0
Bölüm		
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	164	31,2

Antrenörlük Eğitimi	110	20,9
Spor Yöneticiliği	159	30,2
Rekreasyon	93	17,7
Sınıf		
1. Sınıf	134	25,5
2. Sınıf	164	31,2
3. Sınıf	135	25,7
4. Sınıf	93	17,7
Uzaktan Erişim		
Bilgisayar	93	17,7
Cep telefonu	433	82,3
Toplam	526	100,0

Tablo 2. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre UEYGÖ ve YBÖÖ puanları

	Alt boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	S.s	t	p-değeri
UEYGÖ	Kişisel Uygunluk	Kadın	189	16,11	6,23	-3,458	0,001
		Erkek	337	18,09	6,36		
	Etkinlik	Kadın	189	10,81	5,55	-2,437	0,015
		Erkek	337	12,02	5,39		
	Öğreticilik	Kadın	189	17,38	3,10	3,786	0,001
		Erkek	337	16,19	3,65		
	Yatkınlık	Kadın	189	5,63	2,86	-4,370	0,001
		Erkek	337	6,81	3,00		
YBÖÖ	Yaşam boyu öğrenme toplam	Kadın	189	59,20	8,86	2,549	0,011
		Erkek	337	57,25	8,14		
	Toplam		526				

Araştırmada uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri ölçeğinin (UEYGÖ) “Kişisel uygunluk, etkinlik, öğreticilik ve yatkınlık” alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Elde edilen veriler sonucunda; erkek bireylerin uzaktan eğitime dair görüş puanları kadın bireylere göre daha yüksek bulunmuştur. Yaşam boyu öğrenme ölçeği (YBÖÖ) toplam puanlarına bakıldığında, kadın katılımcılar lehine istatistiksel olarak anlamlılık göstermektedir ($p < 0,05$; Tablo 2).

Tablo 3. Katılımcıların yaş değişkenine göre UYGÖ ve YBÖÖ puanları

Alt boyutlar	Yaş	n	$\bar{x}$	S.s	F	p-değeri	
UYGÖ	Kişisel Uygunluk	17-19 yaş	91	17,18	5,93	2,298	0,101
		20-22 yaş	309	17,01	6,51		
		23 ve üstü yaş	126	18,44	6,30		
	Etkinlik	17-19 yaş	91	12,48	5,35	1,837	0,160
		20-22 yaş	309	11,26	5,56		
		23 ve üstü yaş	126	11,75	5,30		
	Öğreticilik	17-19 yaş	91	16,81	2,97	,312	0,732
		20-22 yaş	309	16,63	3,63		
		23 ve üstü yaş	126	16,44	3,57		
Yatkınlık	17-19 yaş	91	6,36	2,90	,751	0,472	
	20-22 yaş	309	6,28	2,88			
	23 ve üstü yaş	126	6,67	3,35			
YBÖÖ	Yaşam boyu öğrenme toplam	17-19 yaş	91	58,24	7,72	,570	0,566
		20-22 yaş	309	57,64	8,54		
		23 ve üstü yaş	126	58,54	8,76		
Toplam		526					

Araştırmada yaş değişkeni açısından incelendiğinde UYGÖ'nin alt boyutlarında ve YBÖÖ toplam puanlarında istatistiksel olarak anlamlılık tespit edilememiştir ($p>0,05$; Tablo 3).

Tablo 4. Katılımcıların bölüm değişkenine göre UYGÖ ve YBÖÖ puanları

Alt boyutlar	Bölüm	n	$\bar{x}$	S.s	F	p-değeri	Fark	
UYGÖ	Kişisel Uygunluk	1)Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	164	16,82	6,18	2,841	0,037	2-3
		2)Antrenörlük Eğitimi	110	16,37	6,59			
		3)Spor Yöneticiliği	159	18,38	6,52			
		4)Rekreasyon	93	17,85	6,02			
	Etkinlik	1)Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	164	11,48	5,54	1,097	0,350	-
		2)Antrenörlük Eğitimi	110	10,87	5,23			
		3)Spor Yöneticiliği	159	12,06	5,86			
		4)Rekreasyon	93	11,81	4,90			
	Öğreticilik	1)Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	164	16,62	3,69	1,303	0,273	-

		2)Antrenörlük Eğitimi	110	16,94	3,33			
		3)Spor Yöneticiliği	159	16,21	3,57			
		4)Rekreasyon	93	16,95	3,24			
		1)Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	164	6,40	2,91			
	Yatkınlık	2)Antrenörlük Eğitimi	110	6,65	2,98	,763	0,515	-
		3)Spor Yöneticiliği	159	6,42	3,23			
		4)Rekreasyon	93	6,01	2,79			
		1)Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	164	58,55	8,41			
YBÖÖ	Yaşam boyu öğrenme toplam	2)Antrenörlük Eğitimi	110	56,57	8,46	1,615	0,185	-
		3)Spor Yöneticiliği	159	58,56	8,83			
		4)Rekreasyon	93	57,52	7,76			
	Toplam		526					

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların bölüm değişkenine göre UYEGÖ alt boyutlarında “kişisel uygunluk” haricinde istatistiksel olarak anlamlılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). YBÖÖ toplam puanına bakıldığında istatistiksel anlamda farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 5. Katılımcıların sınıf değişkenine göre UYEGÖ ve YBÖÖ puanları

Alt boyutlar	Sınıf	n	$\bar{x}$	S.s	F	p-değeri	Fark
Kişisel Uygunluk	1. Sınıf	134	18,20	6,23	4,545	0,004	1-2
	2. Sınıf	164	16,10	6,25			
	3. Sınıf	135	17,18	6,65			
	4. Sınıf	93	18,76	6,03			
Etkinlik	1. Sınıf	134	12,94	5,47	5,286	0,001	1<2-3
	2. Sınıf	164	10,96	5,37			
	3. Sınıf	135	10,62	5,05			
	4. Sınıf	93	12,14	5,87			
Öğreticilik	1. Sınıf	134	16,82	3,23	,789	0,500	-
	2. Sınıf	164	16,55	3,46			
	3. Sınıf	135	16,80	3,95			
	4. Sınıf	93	16,17	3,27			
Yatkınlık	1. Sınıf	134	6,61	2,96	3,972	0,008	2-4
	2. Sınıf	164	6,09	3,03			
	3. Sınıf	135	5,97	2,63			

		4. Sınıf	93	7,19	3,37		
YBÖÖ	Yaşam boyu öğrenme toplam	1. Sınıf	134	57,60	7,93	,285	0,836
		2. Sınıf	164	57,75	7,83		
		3. Sınıf	135	58,47	9,36		
		4. Sınıf	93	58,09	8,96		
		Toplam	526				

Tablo 5'e göre katılımcıların sınıf değişkeni UYGÖ "öğreticilik" alt boyutu haricinde istatistiksel olarak farklılık göstermektedir ($p < 0,05$). Diğer taraftan YBÖÖ toplam puanı ise anlamlılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 6. Katılımcıların uzaktan erişimde kullandıkları materyal durumuna göre UYGÖ ve YBÖÖ puanları

Alt boyutlar		U.E Erişim	n	$\bar{x}$	S.s	t	p-değeri	
UYGÖ	Kişisel Uygunluk	Bilgisayar	93	19,40	6,21	3,393	0,001	
		Cep telefonu	433	16,95	6,34			
	Etkinlik	Bilgisayar	93	13,24	5,74	3,233	0,001	
		Cep telefonu	433	11,23	5,35			
	Öğreticilik	Bilgisayar	93	16,82	3,41	,604	0,546	
		Cep telefonu	433	16,58	3,53			
	Yatkınlık	Bilgisayar	93	6,26	3,13	-,452	0,651	
		Cep telefonu	433	6,41	2,98			
	YBÖÖ	Yaşam boyu öğrenme toplam	Bilgisayar	93	57,63	8,93	-,407	0,684
			Cep telefonu	433	58,02	8,35		
Toplam		526						

Araştırma uzaktan erişim yolu değişkeni açısından incelendiğinde UYGÖ'nin "kişisel uygunluk ve etkinlik" alt boyutu istatistiksel olarak anlamlılık göstermektedir ($p < 0,05$). Elde edilen bu sonuca göre bilgisayar ile uzaktan erişim sağlayan kullanıcıların ortalama puanları cep telefonu kullanan katılımcılara göre daha yüksek bulunmuştur. YBÖÖ toplam puanı ise istatistiksel olarak anlamlılık tespit edilememiştir ($p > 0,05$; Tablo 6).

Tablo 7. Katılımcıların UYGÖ ve YBÖÖ arasındaki ilişki

UYGÖ	Kişisel Uygunluk	Etkinlik	Öğreticilik	Yatkınlık
YBÖÖ	r	,071	,110*	,080
	p	,103	,011	,067

Tablo 7'ye göre katılımcıların UYGÖ ve alt boyutlarından "etkinlik ve yatkınlık" toplam puanları ile YBÖÖ toplam puanı arasında pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$).

TARTIŐMA ve SONUÇ

Lindeman yaşam boyu öğrenme kavramını yetişkin eğitimi üzerine yapılan çalışmalarda düşünsel boyutta ele almış, öğrenmenin cinsiyet, mekân ve zamanla sınırlı olmaması ve yaşamın tüm alanlarına yayılması gerektiğini savunmuştur [14-17].

Elde edilen veriler sonucunda; erkek bireylerin uzaktan eğitime dair görüş puanları kadın bireylere göre daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Erkek katılımcılar kadınlara oranla uzaktan eğitimin daha fazla avantaja sahip olduğunu düşünmektedir. Erkek öğrenciler uzaktan eğitimle istediği bilgiyi istediği zaman içerisinde ve öğrenme ortamından bağımsız bir şekilde alabilme imkânını daha avantajlı görmektedirler. Bu durum erkek öğrencilerin çalışırken bile kendini geliştirme ve bunu daha az zaman kullanarak elde edebilme imkânı bulunduğunu göstermektedir. Yalman (2013), eğitim fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmasında uzaktan eğitimden memnun olma düzeylerini incelemiş ve cinsiyet değişkeni açısından bir anlamlılık tespit edememiştir [18].

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine bakıldığında, kadın öğrencilerin ortalamalarının erkek öğrencilere göre yüksek olduğu görölmektedir ($p<0,05$). Öner (2017)'in yaptığı araştırmada antrenörlük bölümü kadın öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeği puan ortalamasının erkeklerden daha yüksek bulunması araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir [19]. Kadın öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olması toplumsal cinsiyet algılarıyla ilgili olabilir. Günümüzde de yükseköğretim ve bu basamakta elde edilen başarı kadınların toplum yaşamında olumlu katkılar sunmaktadır. Bu durum da kadın öğrencilerin yaşam boyu öğrenme ve kendini gerçekleştirme motivasyonunu açıklamaktadır. Jenkins (2004), yaşam boyu öğrenme kavramının özellikle kadınlar tarafından ihtiyaç duyulan bir özellik olduğunu ve genel olarak kadınların eğitim sisteminden erkekler kadar yararlanamadığını, bu nedenle temel eğitim açıklarını kapatmak için yaşam boyu öğrenme etkinliklerini daha fazla önemsediklerini belirtmiştir [20].

Araştırmada UYGÖ ve YBÖÖ yaş değişkeni açısından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Günümüzde eğitim; artık, belirli yaş ya da

gelişim dönemlerinde alınan ve yaşamın daha sonraki yıllarında kullanılabilir varsayımıyla sınırlı birtakım yeterlikler kazandıran, bireyin yaşamından kopuk bir bekleme salonu anlayışla pozitivist olarak değil; çok seçenekli ve oldukça esnek olan, bireyin içinde bulunduğu koşullara, ilgi, istek, gereksinim, beklenti ve özelliklerine göre şekillenen; bunun yanında var olan özelliklerinin istendik yönde gelişimini temele alan, dahası doğumdan ölüme dek süren pozitivizm ötesi bir anlayışla gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır [21]. Dolayısıyla yaş faktörü yaşam boyu öğrenme ya da uzaktan eğitime bakış açısı üzerinde anlamlı farklılık ortaya koymamaktadır. Araştırmamızda ortaya çıkan sonuçlara paralel olarak Sarıgöz (2015), çalışmasında “yaş” değişkenine bağlı olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır [22]. Özcan (2011), çalışmasında öğretmenlerin yaş durumuna göre genel olarak yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcıların bölüm değişkenine göre UEGÖ'nin alt boyutlarında “kişisel uygunluk” haricinde istatistiksel olarak anlamlılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Kişisel uygunluk alt boyutunda antrenörlük bölümü öğrencileri, spor yöneticiliği bölümü öğrencilerine göre uzaktan eğitime yönelik daha anlamlı tutum geliştirmişlerdir. Antrenörlük bölümünde öğrenim gören öğrencilerin dersleri incelendiğinde, uygulamaya yönelik olan derslerin fazla olmasından dolayı normal şartlarda uzaktan eğitime yönelik görüş puanlarının daha düşük olması beklenmektedir. Fakat bireylerin seçtikleri meslekler itibariyle, kariyer beklentileri ve iş değerleri farklılaşmaktadır. Öğrenciler her ne kadar spor bilimleri çatısı altında öğrenim görseler de öğrenim gördükleri bölümlerden kaynaklanan farklılıklardan dolayı bölüm değişkeninin verilen bazı cevaplar üzerinde anlamlı bir farklılığa sebep olduğu tespit edilmiştir. Uygulamalı derslerin daha i içe yürütülmesi ve salgın sürecinden dolayı virüsün ciddi şekilde insan hayatını tehdit etmesi, antrenörlük öğrencilerinin dersleri uzaktan eğitimle takip etmek istediği fikrini güçlendirmiştir. YBÖÖ toplam puanı bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Karakuş (2013), Meslek Yüksekokulu öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmasında da bölümler arasında anlamlı fark tespit edilememiştir [23].

Katılımcıların sınıf değişkeni UEGÖ “öğreticilik” dışında tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Anlamlı farklılık gösteren tüm alt boyutlarda sınıf seviyesi azaldıkça uzaktan eğitime yönelik görüş puanlarının arttığı sonucuna

varılmıştır. Diğer taraftan YBÖÖ toplam puanı ise sınıf değişkenine göre anlamlılık göstermemektedir ($p>0,05$). Bu sonucun aksine Coşkun ve Demirel (2012), Tunca ve ark, (2015) ve Karakuş (2013) öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile sınıf seviyeleri arasında anlamlı farlılık olduğunu saptamışlardır [24,25,23].

Araştırma uzaktan erişim yolu değişkeni açısından incelendiğinde UYEGÖ “kişisel uygunluk ve etkinlik” alt boyutu istatistiksel olarak anlamlılık göstermektedir ($p<0,05$). Elde edilen bu sonuca göre bilgisayar ile uzaktan erişim sağlayan kullanıcıların ortalama puanları cep telefonu kullanan katılımcılara göre daha yüksek bulunmuştur. Nitekim Serçemeli ve Kurnaz (2020) ve Pınar ve Dönel Akgöl (2020), tarafından yapılan çalışmalarda uzaktan eğitimle ilgili sorunların başında tekniksel sayılan şartlara erişememek olduğunu tespit etmişlerdir [26,27]. Bu fiziki şartlara ulaşamama problemi de öğrencinin uzaktan eğitime karşı tutumunu olumsuz etkilediği düşünölmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin telefonla uzaktan eğitime erişmesiyle teknik konularda sorun yaşamasından dolayı uzaktan eğitime bilgisayar yoluyla katılanların daha yüksek puana sahip olduğu görölmektedir. YBÖÖ toplam puanı ise uzaktan erişim yolu değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlılık göstermemektedir ($p>0,05$). Günümüz dünyasında teknoloji ile bilgiye erişim aynı zamanda yaşam boyu öğrenmenin önündeki engelleri aşmakta etkili bir araç konumundadır. Bireylerin bilgiye ulaşabilme yeterliliği, değişikliklere ve yeniliklere uyum sağlamayı mümkün kılmaktadır. Bu nedenle katılımcılar için önemli olan bilgiye ulaştığı teknoloji değil, bilgiye ulaşmasıdır. Dolayısıyla araştırmada da uzaktan erişim yolu ile yaşam boyu öğrenme arasında bir farklılığın tespit edilememiş olması bu sürecin doğal bir sonucu olduğunu göstermektedir.

Tablo 7’ye göre katılımcıların UYEGÖ ve alt boyutlarından “etkinlik ve yatkınlık” toplam puanları ile YBÖÖ toplam puanı arasında pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bu açıdan SBF öğrencilerinin uzaktan eğitim ve yaşam boyu öğrenme etkinliklerine değer verdikleri, bu etkinliklere katılma ve devam ettirme çabası içinde oldukları, merak güdüsünü harekete geçiren öğrenme yaşantılarını tercih ettikleri söylenebilir.

SBF’de yaşam boyu öğrenme olanaklarını destekleyici uygun ortamlar hazırlanmalıdır. Bu amaçla özellikle öğrencilerin sürekli öğrenme kaynaklarına (kütöphane, internet, kurs ve seminerler vb.) kolayca erişebileceği kampüs içi ve dışı sistemler oluşturulmalı ve öğrencilerin bu kaynakları etkin biçimde kullanmaları sağlanmalıdır. Üniversiteye yeni başlayan

öğrencilere üniversite bilgi kaynaklarının kullanımına dönük oryantasyon çalışmalarına yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Scales P. Yaşam boyu öğrenme ve öğretim (Ü. Köymen, Çev). Ankara: Palme. 2015.
2. Sharples M. The design of personal mobile technologies for lifelong learning. Computers & Education, 2000;34(3):177-193.
3. Anonuevo CM, Ohsako T, Mauch W. Revisiting Lifelong Learning for The 21st Century. Germany. UNESCO Institute For Education. 2001.
4. Dunlap JC, Grabinger S. Preparing students for lifelong learning: A review of instructional features and teaching methodologies. Performance Improvement Quarterly, 2003; 16(2): 6-25.
5. Ekici G. Uzaktan Eğitim Ortamlarının Seçiminde Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Önemi Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2003;24 : 48-55.
6. İşman A. Uzaktan Eğitim. Ankara:PEGEM Akademi. 2011.
7. Can T. Yaşam boyu öğrenme bağlamında yabancı dil olarak İngilizce ders kitaplarında strateji kullanımı. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. 2011.
8. Bozkurt Ö . Kitlelesel Açık Çevrimiçi Dersler (Massive Open Online Courses - MOOCs) ve sayısal bilgi çağında yaşamboyu öğrenme fırsatı. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 2015; 1(1): 56-81 .
9. Özbağ F. Bilgisayar destekli İngilizce kelime alıştırmalarında dönüt türlerinin öğrenci öğrenmesi üzerindeki etkinliğinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Z.K.Ü., Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı. 2009.
10. Kaptan S. Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri (11.Baskı). Ankara: Tek Işık Web Ofset. 1998.
11. Karasar N. Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları. 2011.
12. Yıldırım S, Yıldırım G, Çelik E, Karaman S. Uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri: Bir ölçek geliştirme çalışması. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2014;3(3):365-370.
13. Engin M, Kör H, Erbay H. Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği Türkçe Uyarlama Çalışması. Kastamonu Eğitim Dergisi, 2017;25(4):1561-1572.
14. Ayhan S. Dünden bugüne yaşam boyu öğrenme. F. Sayılan ve A. Yıldız (Yay. Haz.), Yaşam boyu öğrenme: sempozyum bildirileri ve tartışmalar: I. Yaşam Boyu Öğrenme Sempozyumu, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2005; 2-14.
15. Bilir M. An evaluation of education (the literacy) campaigns in terms of the adult education in Turkey. Ankara University Journal Of Faculty Of Educational Sciences, 2005;38(2): 103-125.
16. Wain K. The learning society: postmodern politics. International Journal of Lifelong Education, 2000;19(1):36-53.
17. Kıvrak E. Avrupa Birliği Ve Türkiye'de Yaşamboyu Öğrenme Politikaları ve İstihdam İlişkisinin Değerlendirilmesi. Yüksek lisans tezi: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara. 2007.
18. Yalman M. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin bilgisayar destekli uzaktan eğitim sistemi (moodle) memnuniyet düzeyleri. Turkish Studies, 2013;8(8):1395-1406.

19. Öner Ç. Spor Bilimleri Fakülteleri Antrenörlük Öğrencilerinin Otantik Liderliklerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Duyarlı Sevgi Becerileri Açısından İncelenmesi. Spor Bil Araç Derg, 2017;2(2): 1-20.
20. Jenkins A. Women, Lifelong Learning and Employment. London: Centre of Economic Science: 2004:1.
21. Alkan C. Açıköğretim: Uzaktan eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. Ankara: A.Ü Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 1987:157.
22. Sarıgöz Ö. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yaklaşımına İlişkin Görüş ve Farkındalıklarının Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış doktora tezi. Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Kıbrıs Lefkoşa. 2015.
23. Karakuş C. Meslek yüksek okulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2013.
24. Coşkun YD, Demirel M. Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 2012; 42: 108-120.
25. Tunca N, şahin S, Aydın Ö. Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2015; 11(2): 66-73.
26. Serçemeli M, Kurnaz E. Covid-19 Pandemi Döneminde Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma. Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi, 2020;4(1): 40-53.
27. Pınar MA, Dönel Akgül G. The Opinions of Secondary School Students About Giving Science Courses with Distance Education During the Covid-19 Pandemic. Journal of Current Researches on Social Sciences, 2020;10(2): 461-486.